

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 9 Sayı: 45 Volume: 9 Issue: 45

Ağustos 2016 August 2016

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

YAVAŞ ŞEHİR HAREKETİNİN YAŞAM DOYUMU ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: ERZURUM-UZUNDERE HALKININ TUTUM VE ALGILARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA*
THE IMPACT OF CITTASLOW ON LIFE SATISFACTION: A RESEARCH ON ATTITUDES AND PERCEPTIONS OF LOCAL PEOPLE IN UZUNDERE-ERZURUM

Mehmet Yavuz ÇETİNKAYA**

Neslihan SERÇEOĞLU***

Hacı Arslan UZAN****

Öz

Turizm sektöründe son yıllarda görülen önemli gelişmelerden biri de sürdürülebilir yaşam ve sürdürülebilir turizm kavramıdır. Sürdürülebilirlik anlayışını benimseyen her şehir kaynaklarını verimli bir şekilde uzun süre kullanabilmekte, gelecek nesillere aktarabilmekte ve doğrudan yaşam kalitesini yükselterek yaşam doyumuna ulaşabilmektedir. Bu kapsamda yeni gelişen bir kavram olan yavaş şehirlerde yaşayan insanların yaşamlarından doyum sağlayacakları ve yaşam kalitelerinin artacağı söylenebilir. Bu doğrultuda daha yerelde bulunan bölgeler yavaş şehir statüsüne erişebilmek için aday olmaktadır. Erzurum-Uzundere ilçesi 2015 yılında yavaş şehir statüsü kazanabilmek için, adaylık kriterlerini göz önünde bulundurarak adaylık sürecine dâhil olmuştur. Bu bağlamda, bu araştırma, Erzurum-Uzundere ilçesinde yaşayan halkın yavaş şehir hareketine ilişkin tutum ve algılarını belirlemeyi ve Uzundere ilçesi yavaş şehir olma statüsünü kazanırsa yerel halkın yaşam kalitesinde bir değişiklik olup olmayacağını tespit etmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yavaş Şehir, Yaşam Doyumu, Uzundere, Erzurum.

Abstract

The concepts of sustainable life and sustainable tourism are one of the most important developments in tourism industry recently. Any city adapting the understanding of sustainable tourism can use its resources efficiently in the long-term, transfer them to next generations and acquire life satisfaction by increasing the quality of life. In this context, it can be stated that local people living in Cittaslow cities will have satisfaction on their life and the quality of their life will increase. Therefore, more locally regions/cities stand as candidate to have the status of Cittaslow. Erzurum-Uzundere has been included in the nomination process in 2015 to have the status of Cittaslow by considering the nomination criteria. In this sense, this research aims to find out the attitudes and perceptions of local people on Cittaslow. Besides, this research delves into whether there will be any change on the life quality of local people or not on the condition that Erzurum-Uzundere becomes a Cittaslow.

Keywords: Cittaslow, Life Satisfaction, Uzundere, Erzurum.

1. Giriş

Teknolojik, bilimsel, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmelerin odak noktasında bulunan modern dünyada yaşamın gün geçtikçe daha hızlı bir hale gelmesi beraberinde bir takım sorunların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Yaşamın hızlanması ve üretimden çok tüketimin olması, insanların yaşam standartlarının değişmesine, insanları toplumda daha hızlı yemek yiyen, kültürel değerleri önemsemeyen, sürekli koşuşturan ve yaşamdan doyum elde edemeyen bireyler haline dönüşmelerine sebebiyet vermektedir. Bu yaşam biçimini benimseyen veya benimsemek zorunda kalan insanların mutlu olmadıkları yapılan araştırmalarla desteklenmiştir. Bir başka deyişle; küreselleşme ile birlikte ortaya çıkan hızlı yaşam, insanların yaşam kalitesinin azalmasına ve yaşamlarından memnun olmamalarına sebep olmaktadır. Bu durumun fark edilmesiyle birlikte yeni bir yaşam biçimi olan yavaş şehir hareketinin temelleri atılmıştır. Bu bağlamda bu uygulama yerel halkın ve ziyaretçilerin yaşam kalitesini yükseltme amacı taşımakta, doğal ve çevresel tahribat, kültürel yozlaşma, olumsuz sosyal ilişkiler, sağlıksız beslenme gibi birçok olumsuzluğu da minimize etmeye yardımcı olmaktadır.

Yavaş şehir hareketinin temelini yaşam kalitesinin artırılması felsefesi oluşturmaktadır. Yavaş şehir hareketi insanlar üzerinde bir zaman kısıtlaması oluşturmamakta, bunun aksine insanların her şeye gerektiğince zaman ayırmalarını amaçlamaktadır (Sezgin ve Ünüvar, 2012: 107-108). Yavaş yaşam sürdürülebilirlik olgusunu desteklemekte, yerel ve geleneksel özellikleri dikkate almaktadır. Ayrıca, bu felsefenin benimsenmesi ile birlikte; kişiye özgü üretim ve tüketim sağlanmakta, birden fazla seçenek

* Bu çalışma, 28-30 Nisan 2016 tarihinde Antalya, Adrasan'da yapılan II. Ulusal Sürdürülebilir Turizm Kongresinde bildiri olarak sunulmuştur.

** Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, Turizm Fakültesi, myavuzcetinkaya@gmail.com

*** Yrd. Doç. Dr. Atatürk Üniversitesi, Turizm Fakültesi, nserceoglu@atauni.edu.tr

**** Doktora Öğrencisi, Uzundere Kaymakamı, haciarslanuzan@gmail.com

arasında seçme şansı sunulmakta ve insanların yaşam kalitelerinin artmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Yavaş şehir hareketinin temelini atılmasıyla birlikte üyelik kriterlerine uygun olan ilçeler yavaş şehir statüsü kazanmak için başvuru yapmaktadırlar. Erzurum-Uzundere ilçesi de yavaş şehir adaylık sürecini başlatmıştır. Uzundere; doğası, tarihi, kültürü ve sahip olduğu turistik potansiyeli ile yavaş şehir olabilecek bir ilçedir. Bu araştırmanın çıkış noktasını, yavaş şehir hareketinin Türkiye’de yoğunlaşması ve insanların bu konuda yavaş yavaş bilinç sahibi olmaları oluşturmaktadır. Araştırma yavaş şehir adaylık sürecinde olan Erzurum-Uzundere ilçesinde yaşayan yerel halk ile sınırlandırılmıştır. Bu bağlamda, araştırma yöntemi olarak anket yöntemi tercih edilmiş, yavaş şehir hareketinin yaşam doyumu üzerindeki etkisi tespit edilmiş ve yavaş şehir hareketi ile yaşam doyumu arasındaki ilişki incelenmiştir.

2. Literatür Taraması

Küreselleşen dünyada ortaya çıkan teknolojik gelişmeler hızla yaşanan değişimlere ayak uydurmaya zorunlu hale getirmiş, bunun sonucunda ortaya çıkan hızlı yaşam ise sosyo-kültürel ve ekonomik süreçlerin tümünde geçerli konuma gelmiştir (Yurtseven vd. 2010: 6). Özellikle şehirlerde, insanların yaşanan bu gelişmelerden kaçınması imkansız hale gelerek daha hızlı bir yaşamın ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bu konu üzerine yapılan araştırmalar genellikle hızlı olmayan insanların günümüz şartlarında yaşamına devam edebilme şansının olmadığına ve zamanın gerisinde kaldığına, bu nedenle de insanların hızlı yaşamaya yönlendirildiğine veya mecbur bırakıldıklarına vurgu yapmaktadır (Güven, 2011: 113).

Yaşamın daha hızlı bir hale gelmesi insanların iş yüklerinin artmasına sebep olmuştur. Bununla birlikte, hızlı yaşam nedeniyle hızlı yemek (fast-food) tüketimi artmış, insanlar kendilerini sürekli meşgul hissetmeye ve sürekli tüketim eğiliminde olmaya başlamışlardır. Bu durumun önüne geçmenin temel koşulu mevcut olan yapıyı insanların lehine çevirebilecek alternatif bir yaklaşım olan yavaş şehir hareketidir.

Yavaş yaşam, insanların günlük yaşamlarını oluşturan unsurlarla ilgili zamanlarını daha dikkatli bir şekilde kullanmaları gerektiğinin altını çizmektedir. Yavaş yaşamın esası, insanların sahip oldukları zamanın anlam ve önem taşıyan aktiviteler için kullanılmasıdır (Parkins, 2004). Yavaş yaşam, yaşamın her anına zaman ayırarak yapılan her aktivite sonrasında insanların tatmin düzeylerini artırmayı amaçlamaktadır (Yurtseven vd. 2010: 2). Bunun yanı sıra, yavaş olma durumu insanlara günlük yaşamlarını oluşturan unsurlarla ilgili zamanlarını daha dikkatli bir şekilde kullanmaları gerektiğini belirtmektedir (Parkins, 2004: 363).

Sanayi devrimiyle birlikte hızın ön plana çıktığı modern dünyada insanların yaşam biçimlerinin yanı sıra yemek yeme alışkanlıklarında da değişiklikler gözlenmeye başlanmıştır. Hızın esiri olan her birey klasik yemekler yemek yerine hızlı hazır yiyeceklere yönelmiş ve ayaküstü yemek yemeyi alışkanlık haline getirmiştir. Hazır yiyeceklerin özellikle çocuklar ve gençler tarafından fazla tüketilmesi, dengesiz ve yetersiz beslenme problemini ortaya çıkarmakta ve yerel ürünlerin korunarak sürdürülebilirliğinin sağlanması sorununu ortaya çıkarmaktadır.

1986 yılında İspanyol merdivenlerine açılan Roma’daki “McDonalds” restoranı, insanları hızlı yemek (fast-food) tüketimine yönlendirmiş ve yemek kültürünün gelişmesini engellemiştir. Bu nedenle, hızlı yemek akımını engellemek amacıyla Carlo Petrini önderliğinde bir grup “McDonalds” restoranın açılmasını protesto etmiştir (Özkan, 2011: 11). Carlo Petrini, Roma Piazza di Spagna’da açılan McDonalds restoranına tepki olarak, Langhe Bölgesinin Cuneo ilinde “Yavaş Yemek” (slow food) hareketini kurmuştur. Yavaş yemek hareketi kar amacı gütmeyen uluslararası bir organizasyon olarak kabul edilmektedir. Ayrıca, ortak kültür seviyesinde olan ve güzel yemek sanatının arayışı içinde olan gönüllü üyelere dayalı olan bu hareketin üyeliği herkese açıktır (Yurtseven vd. 2010: 20). Bu hareketin temel amaçları şehir estetiğinin bozulmasını engellemek ve hızlı tüketimin önüne geçmektir (Şahinkaya, 2010). Yavaş yemek hareketi, sürdürülebilir tarım ve balıkçılığın yanı sıra sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilen hayvancılığı ve el sanatlarını desteklemektedir. Bu bağlamda, yavaş yemek hareketi taze ve yöresel ürünlerin avantajlarını ön plana çıkarmakta, aile ve arkadaşlarla birlikte yapılan öğünlerin sosyal rolüne vurgu yapmakta ve tüketicileri çevre kirliliği ve genetiği değiştirilmiş gıdaların tehlikelerine karşı uyarmaktadır (Radstrom, 2011: 94, Nilson vd. 2011: 374).

Yavaş yemek yeme hareketinin ana temasını gıdalar oluşturmaktadır. Gıdaların mevsimine göre endüstriyel olmayan tekniklerle üretilmesi, genetiğiyle oynanmış gıdaların önüne geçilmesi, yerel gıdaların üretiminin özendirilmesi ve biyolojik çeşitliliğin korunması yavaş yemek hareketinin temel hedefleri arasında yer almaktadır (Şahin ve Kutlu, 2014: 57). Ayrıca, gıdaların üretiminin yanı sıra tüketimiyle de ilgilenen yavaş yemek hareketi, yemek kültürü konusunda da çeşitli öğelere sahiptir. Yöreye özgü ürünlerle yemek üretiminin teşvik edilmesini, geleneksel yemek reçetelerinin korunmasını ve yerel ürünlerin yöreye gelen turistlere geleneksel sunum yollarıyla ulaştırılmasını amaçlamaktadır. Bu bağlamda, yavaş yemek hareketi kültürel değerlerin korunmasını ve gelecek nesillere aktarılmasını sağlamakta, çok kültürlülük ve yöresellik konularını da desteklemektedir (Sezgin ve Ünüvar, 2012: 118-120).

Yavaş yemek hareketi özgünlük, yerel tarih ve kültürel duyarlılığın yanı sıra, geleneksel el sanatlarını sürdürülebilir hale getirmeyi önemsemektedir. Yerel hassasiyet ve özgünlük, bu hareketin en etkili bileşenlerindedir (Mayer ve Knox, 2006: 324). Yavaş şehir oluşumunun, yavaş yemek hareketinden önemli ölçüde etkilendiğini söylemek mümkündür (Radstrom, 2005). Her iki oluşumunda amaçları birbirinden farklı olmasına rağmen birbirini tamamlayıcı niteliklere sahip oldukları ifade edilebilir. Her iki harekette yerel ve geleneksel kültürü korumaya odaklanmakta ve yaşamın rahat, yavaş ve keyif alarak yaşanmasını öngörmektedir (Knox, 2005).

Yavaş yemek hareketinin bir kolu olarak ortaya çıkan yavaş şehirler (Keskin, 2012: 89), şehir ve ilçelerin küreselleşmesine karşı durmak, mutluluk ve özgür iradeyi destekleyerek yaşam kalitesini ve yaşamdan alınan zevki artırmayı amaçlamaktadır (Özkan, 2011: 23). Bu bağlamda yavaş şehirlerde yaşayan insanların daha mutlu ve huzurlu olduğu gerçeğinden yola çıkılarak yavaş şehirlerin yerel halkın ve ziyaretçilerin yaşam kalitesini yükseltme amacı taşıdığı ifade edilebilir. Ayrıca, yavaş şehir ölçütleri incelendiği zaman, insanların yaşam kalitelerini artırmanın ve şehirlerin sürdürülebilirliğinin sağlanmasının hedeflenmesi de görülmektedir.

Yaşam kalitesi kavram olarak, çağdaş yaşamın gelişmesi ve toplumların daha da modernleşmesi ile birlikte gündeme gelen ve sürekli bir gelişme içinde olan bir kavram olarak görülmektedir (Marans, 2007). Yaşam kalitesi en temel tanımıyla; insanların sağlıklı bir ortamda yaşayabilmesi, beslenme, korunma, barınma ihtiyaçlarını karşılayabilmesi, bedensel ve tinsel gelişmesine uygun imkânları bulabilmesi, yaratıcı gücünü kullanabilmesi, içinde yaşadığı çevreye ve topluma olumlu katkıda bulunabilmesi ve doğal ve yapay yaşam ortamlarının birbirleriyle dengeli uyumunu yansıtmadır (Geray, 1998: 327). Cutter (1985) yaşam kalitesini; bireyin ihtiyaç, arzu, istek, yaşam tarzı tercihleri ve genel iyi olmayı belirleyen diğer maddi ve manevi faktörleri içeren yaşamdan ve çevreden kaynaklanan mutluluğu ya da doyumunu olarak tanımlamıştır. Yaşam kalitesinin yüksek olması yaşamdan alınan doyumunda yüksek düzeyde olacağını göstermektedir. Shin ve Johnson (1978)'a göre yaşam doyumu, kişinin kendi seçtiği kriterlere göre yaşam kalitesinin genel değerlendirmesini yapmasıdır (Kangal, 2009: 31). Yaşam doyumu, bireyin yaşamındaki en önemli hedeflerden biridir (Seligman, 2007). Çünkü her birey yaşamını mutlu şekilde geçirmeyi istemekte (Hybron, 2000) ve bu nedenle yaşam kalitesini yükseltip yaşam doyumuna ulaşmaya çalışmaktadır.

İnsanların yaşamdan yüksek düzeyde doyum sağlaması belli bir takım faktörlere bağlıdır. Bunlar; günlük yaşamdan mutluluk duyma, yaşamı anlamlı bulma, amaçlara ulaşma konusunda uyumlu olma, pozitif kimliğe sahip olma, fiziksel açıdan rahat hissetme, ekonomik anlamda güvende hissetme ve sosyal ilişkilerde başarılı olma olarak ifade edilebilir (Şahin, 2008). Bu bağlamda özellikle yaşadıkları yerlerde refah seviyesi yüksek olan her bireyin yaşamından memnun olduğu söylenebilir. Yavaş şehir hareketlerinin de gerçekleştirildiği her yerde refah artışı ve doğal çevre üzerinde olumlu etkileri bulunduğu için bölgelerde yaşayan insanların doyumları olumlu yönde etkilenmektedir (Çakıcı vd. 2013: 798). Yavaş şehir hareketlerinin yaşam kalitesi ile ilişkili olan bir başka özelliği ise yavaş anlayışının benimsediği yavaş yemek kültürüdür. Yavaş yemek (slow food), hem bireylerin fiziksel anlamda sağlıklarını korumakta hem de toplumsal açıdan sosyal ilişkilerin geliştirilmesi konusunda yaşam kalitesini olumlu anlamda etkilemektedir.

Yavaş anlayışını kabullenen her şehir, yavaş şehir kabul edilme kriterlerinden biri olan nüfus kriterine oldukça dikkat etmelidir. Çünkü 'Yavaş Kentler Birliği'ne göre herhangi bir yerin yavaş şehir olabilmesi için nüfusunun en fazla 50.000 olması gerekmektedir. Yaşanılan yerdeki nüfusun fazla veya az olması kişiler arasındaki ilişkileri olumlu veya olumsuz olarak etkilemektedir (Tosun, 2013: 233). Jacobs'a (1992) göre küçük yerleşim yerlerinde halkın birbirleriyle kurdukları ilişkiler daha yoğun ve uzun süreli; nüfusun yoğun olduğu daha büyük yerleşim yerlerinde kişiler birbirlerini tanımamakta ve kişilerarası ilişkiler az olmaktadır. Büyük şehirlerde, kişiler arasındaki ilişkilerin asgari seviyede gerçekleşmesine paralel olarak sivil dayanışma ve kişilerin birbirlerine karşı mükellefiyetleri zayıftır (Putnam, 2000: 206; Rosero vd. 2005: 5). İnsanların yaşam kalitesini düşüren ve bu nedenle mutsuz olmasına neden olan bazı olumsuz durumlar mevcuttur. Bunlardan bazıları; iç ve dış göçlerle nüfusu hızla artan şehirlerin çoğalması, göçlerle birlikte şehir merkezlerinde hava ve gürültü kirliliğinin artması, trafik karmaşasının artması, yaşamın daha hızlı bir hale gelmesi, toplumda kişiler arası ilişkilerde mesafelerin artması, yerel ve kültürel değerlerin bozulması olarak ifade edilebilir. Bu olumsuz sürece tepki olarak ortaya çıkan yavaş şehir hareketini uygulamayı başaran şehirlerde yaşayan her birey sosyal ilişkilerin korunduğu bir ortamda, kültürel değerlerini, fiziksel sağlığını ve yaşam kalitesini koruyarak daha yüksek yaşam doyumuna ulaşabilecektir (Tosun, 2013).

3. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışma, literatürde daha önce yavaş şehir olmaya aday olan bir bölge üzerine herhangi bir araştırma yapılmaması ve bir benzerinin olmaması açısından oldukça önem taşımaktadır. Ayrıca literatürde yeni bir kavram olan yavaş şehir hareketinin yerel halk ve yaşam kalitesi üzerine olan etkisi bakımından da

önem taşımaktadır. Yerel halkın yavaş şehir hareketini nasıl algıladığı, bu harekete destek verip vermediği ve yaşam doyumu üzerindeki etkileri ortaya çıkarmayı amaçlayan bu çalışmayla birlikte, yavaş şehir adaylık sürecinde olan Erzurum-Uzundere’de yaşayan halkın tutum ve algıları tespit edilecektir. Bu bağlamda, araştırma kapsamında cevap aranacak sorular aşağıda yazıldığı gibidir.

- Uzundere halkının yavaş şehir hareketinin etkileri hakkındaki algıları ne düzeydedir?
- Uzundere halkı, yavaş şehir hareketini ne ölçüde desteklemektedir?
- Uzundere halkının yavaş şehir olmadan önceki yaşam doyumu ne düzeydedir?
- Yavaş şehir hareketi, Uzundere halkının yaşam doyumunu etkileyecek midir?

3.1. Uzundere’nin Özellikleri

Uzundere ilçesi coğrafi konumu, doğası, yüz yıllardır varlığını sürdüren yayla kültürü, doğa sporları ve tarihi eserleri ile doğa, tarih, spor ve kültür kavramlarının en güzel örneklerini içinde barındırmaktadır. Kiliselerin, kalelerin, tarihi camilerin, şapellerin, mağaraların ve mezarlık alanların bulunduğu bölgede turizm potansiyeli de oldukça yüksektir. Bölgede Türkiye’nin en yüksek şelalesi olan Tortum Şelalesi bulunmaktadır. Tortum Şelalesi hem oluşumu hem de yüksekliği açısından dünyanın en önemli şelalelerinden biri olarak kabul edilmektedir. Tortum Çayı’nın suları öncelikle bir heyelan set gölü olan Tortum Gölü’nde toplanmakta ve daha sonra 22 metrelik genişlikten 48 metre yükseklikten dökülerek şelaleyi oluşturmaktadır (Karahana, 2011).

Coğrafi olarak oluşumu ve sahip olduğu doğa turizmi potansiyeli bakımından hayranlık uyandıran bir peyzaja sahip olan Tortum Gölü de önemli turizm kaynaklarından birisidir. Coğrafi yapıdaki yükseklik farkları belirgin bir şekilde olduğundan seyrine doyumsuz manzaralar vardır. Üzerinde sandalla gezi deneyimi yaşamının mümkün olduğu gölün doğu kıyılarını peribacaları süslerken, batı yamaçlarında çok dik ve kayalık yapılar göze çarpmaktadır. Tortum gölü, havzasından sızan suların oluşturduğu irili ufaklı ve zümrüt gibi yeşillikler arasında sıralanan göllerden oluşmaktadır. Bu bölge “Yedigöller” olarak adlandırılmakta ve Erzurum’un en ünlü mesire yeri olarak bilinmektedir. Her türlü meyve ve sebzenin yetiştirildiği bu bölgede çok büyük bir alabalık çiftliği de bulunmaktadır (DATUR, 2015).

Tortum vadisi, Çoruh havzasının önemli doğal bölümlerinden biri olarak görülmekte ve Dünya Koruma Örgütü tarafından 2000 yılında dünya genelinde korunması gereken 200 hassas ekolojik bölge olarak nitelendirilen Kafkasya Ekolojik Bölgesi’nin batı ucunda yer almaktadır. Sahip olduğu zengin doğal bitki örtüsü yanında, vadi birçok yabancı meyveye de sahiptir. Bu meyvelerden bazıları; ahududu, böğürtlen, iğde, armut, kuşburnu, erik ve hanım tuzludur. İlçenin bulunduğu Çoruh havzasında yapılan çalışmalarda 207 farklı kuş türü tespit edilmiştir. Bu çeşitlilik kuş gözlemciliği turizminin doğmasına yol açmıştır. Kelebek çeşitliliği bakımından da çok zengin olan bölgede Türkiye’nin endemik türlerinden ve 1998 yılında yayımlanan ‘Avrupa Kelebekleri Kırmızı Kitabı’na göre Avrupa’da nesli tükenme tehlikesi altında olan minimum bir düzine türün var olması, havzayı kelebek faunası açısından daha önemli kılmaktadır. Doğaseverlerin ve maceraperestlerin sürekli akınına uğrayan ilçede dağ bisikleti ve ATV’ler için pek çok parkurun yanı sıra köy yolları, yayla yolları ve uygun dağ sırtları bulunmaktadır. Son yıllarda bu gibi spor aktivitelerine katılımı yüksek bir artış olmuştur. Aynı zamanda ilçe, coğrafi özellikleri dağcılık ve doğa sporlarının yapılması açısından doğal tabiat harikaları içermektedir. Yörede dağcılık ve kampçılık, kaya ve buz tırmanışları, dağ yürüyüşleri yapılmaktadır. Bu aktivitelere dışarıdan katılan misafirler için özel pansiyonların yanı sıra ücretsiz konaklama merkezi bulunmaktadır (Ateş, 2015:17).

3.2. Araştırmanın Örnekleme

Araştırmanın ana kütlelerini Erzurum-Uzundere’de yaşayan yerel halk oluşturmaktadır. Örneklemin tespitinde kullanılan örnekleme yöntemi evrendeki tüm elemanların birbirine eşit seçilme şansına sahip oldukları örnekleme türü olan oransız eleman örnekleme yöntemidir. Bu yöntem basit tesadüfi örnekleme, yalın örnekleme ve yansız örnekleme gibi isimler de verilmektedir. Basit tesadüfi örnekleme yönteminde ana kütlede yer alan her birimin önceden bilinen ve diğer birimler ile eşit seçilme ihtimalleri vardır. Başka bir ifadeyle her birim ana kütleli oluşturan diğer birimlerden bağımsız olarak seçilmektedir (Karasar, 1994). Örneklem büyüklüğü (N), sonuçların doğru, güvenilir, geçerli ve genellenebilir olması açısından önemlidir. Örneklem büyüklüğü için temel ölçütler evreni temsil edebilmesi ve örnekleme hatasının kabul edilebilir düzeyde olmasıdır (Şimşek, 2011: 102).

Yavaş şehir hareketinin yaşam doyumu üzerindeki etkisinin yerel halk aracılığıyla tespit edilmeye çalışıldığı bu çalışmada örneklem sayısının belirlenmesinde Özdamar (2001)’in önerdiği $n = \sigma^2 \cdot Z^2 \alpha / H^2$ formülünden yararlanılmıştır. Bu bağlamda araştırmanın gerçekleştirileceği yer olan Uzundere ilçesinin 2015 yılı nüfus verilerine ulaşılmış ve nüfusun toplamda 8058 kişiden (4056 erkek, 4002 kadın) oluştuğu tespit edilmiştir. Bu bilgiler doğrultusunda çalışmada evren ve örneklem ortalaması arasında izin verilebilir hata değeri (H) $\pm 0,10$ olarak alınmış ve yapılan analizler, anlamlılık düzeyi (α) 0,05 alınarak değerlendirilmiştir. Örneklem büyüklüğü ise $\sigma=1$; $H=0.10$ ve $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyine karşılık gelen teorik değer $z 0.05=1.96$ olarak alınmış ve yukarıda verilen formül aracılığı ile minimum örneklem genişliği; $n=384$

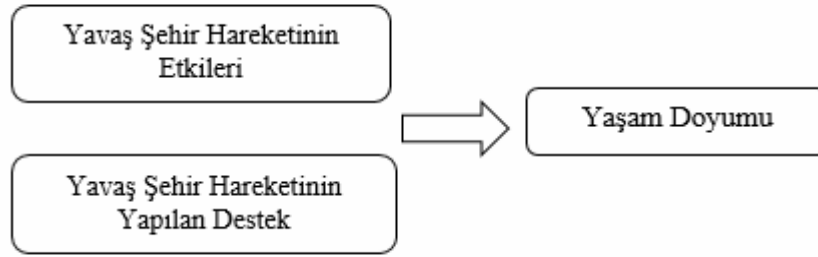
olarak hesaplanmıştır. Ancak zaman kısıtlılığı ve nüfusun çok yoğun olmaması, ayrıca yöre halkının sıklıkla köylerinde bulunmaları nedeniyle 384 sayısının altında kişiye ulaşılmıştır. Araştırmada anket yöntemi kullanılmış ve dağıtılan anketlerden geri dönüşümü sağlanan, eksik veya hatalı doldurulmayan 287 anket analizlere tabi tutulmuştur.

3.3. Veri Toplama Aracı ve Yöntemi

Araştırmada birincil veriler anket yöntemiyle elde edilmiştir. Araştırmanın kavramsal çerçevesi incelenirken araştırmanın temelini oluşturan yavaş şehir ve yaşam doyumu kavramlarının hangi ölçeklerle belirlendiği araştırılmış ve yapılan araştırmalar neticesinde yavaş şehir hareketinin yaşam doyumu üzerindeki etkisini belirlemek için anket formu kullanılmıştır. Hazırlanan anket formunda 3 ölçek bulunmaktadır. Ölçeklerin tamamı Çakıcı vd. (2013) tarafından yapılan bir çalışmadan alınmıştır. Çakıcı vd. ise kullandıkları 3 ölçeğin ilkinin yerel halkın yavaş şehir hareketinin etkileri hakkındaki algılarını belirlemek için oluşturmuşlardır. 26 maddeden oluşan bu ölçek oluşturulurken Kuvan ve Akan (2005) ile Özgen (2012)'in çalışmalarından yararlanmışlardır. Yerel halkın yavaş şehir hareketine ilişkin desteğini belirlemek üzere oluşturulan 4 maddelik ölçek Çakıcı vd. tarafından oluşturulmuştur. Halkın yaşam doyumunu belirlemek üzere hazırlanan 5 maddelik ölçek ise Pavot ve Diener (1993)'den Türkçe 'ye uyarlanarak anket formu oluşturulmuştur. Ölçekte değerlendirme ölçeği olarak 5'li Likert Ölçeği kullanılmıştır. Likert ölçeğini kullanmanın amacı, sayısal olmayan verilerin sınıflandırılabilmesini ve değerlendirilebilmesini sağlamaktır. Ölçekte her bir ifade için; "kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum" şeklinde bir tercih listesi düzenlenmiştir. Anket formunun son bölümünde ise araştırmaya katılan yerel halkın demografik özelliklerinin tespitine ilişkin sorular yer almaktadır. Bunlar; "cinsiyet, yaş, medeni durum, aylık gelir, meslek ve çalışma durumunu" belirlemeye yönelik sorulardır.

3.4. Araştırmanın Modeli ve Hipotezleri

Araştırmada yavaş şehir adaylık sürecinde olan Erzurum-Uzundere ilçesinde yaşayan yöre halkının yavaş şehir konusundaki tutum ve algılarını belirlemek ve yavaş şehir hareketinin yaşam doyumu üzerindeki etkisini ölçmeye yönelik olarak kurulan araştırma modeli Şekil 1.'de gösterilmektedir.

Şekil 1. Araştırma Modeli

Yukarıda tasarlanan araştırma modeli çerçevesinde geliştirilen hipotezler aşağıda yazıldığı gibidir;

Hipotez 1 (H₁): Yavaş şehir hareketinin yaşam doyumu üzerinde etkisi vardır.

Hipotez 2 (H₂): Yavaş şehir hareketi ile yaşam doyumu arasında olumlu bir ilişki vardır.

3.5. Veri Analiz Teknikleri

Yavaş şehir adaylığı sürecinde olan Erzurum-Uzundere ilçesinde yavaş şehir hareketinin yaşam doyumu üzerindeki etkisini ölçmek ve yerel halkın tutum ve algılarını belirlemek üzere uygulanan anketler belirli kriterler doğrultusunda değerlendirilmiştir. Anket formları arasında bilimsel açıdan kullanılabilir durumda olanlar 'SPSS 20.0 for Windows' programına aktarılarak analize tabi tutulmuştur. Öncelikli olarak ölçeklere güvenilirlik analizi uygulanmış ve ölçekte negatif değerli ifadelerin bulunmadığı tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra, demografik değişkenlerin yüzde ve frekans değerleri hesaplanarak demografik özellikler tablosu oluşturulmuştur. Ayrıca her bir ölçek için katılımcıların ölçeklere ilişkin eğilimi belirlenmiştir. Bunların yanında verilerin analizinde oluşturulan hipotezleri test etmek için ise regresyon analizi ve korelasyon analizi yapılmıştır.

3.5.1. Ölçeklerin Güvenilirlik Analizleri

Güvenilirlik analizi, herhangi bir konuda örnekleme oluşturan birimler üzerinden veri toplamak amacı ile gerçekleştirilen ölçme aracını oluşturan ifadelerin (yargı, önerme, soru vb.), kendi aralarında tutarlılık gösterip göstermediğini test etmek amacıyla kullanılır (Ural ve Kılıç, 2013: 280). Başka bir ifadeyle güvenilirlik analizi, örneklemden örnekleme süreklilik gösteren ölçüm oranı ile ilgilidir (Netemeyer vd. 2003:10). Güvenilirlik analizi ile ilgili birçok yöntem (Alpha, Split-Half, Guttman, Parallel, Strict Paralel) geliştirilmiştir. Ancak ölçeklerin güvenilirliğine yönelik en yaygın olarak kullanılan yöntem "Cronbach Alpha" iç tutarlılık değeridir. İç tutarlılık değeri yöntemi, ölçekteki ifadelerin homojenliği ile ilgilidir (DeVellis, 2003: 27). Cronbach Alpha değeri 0 ile 1 arasında değer almaktadır ve değer 1'e yaklaştıkça tutarlılık artmaktadır. Hesaplanan Cronbach Alpha katsayısı, birime ait toplam skorun ölçekteki her bir soruya ait puanların toplanması ile elde edilen ölçeklerde, soruların benzerliğini ya da yakınlığını ortaya

koyan bir katsayıdır. Cronbach Alpha katsayısına bağlı olarak ölçeğin güvenilirliği aşağıdaki gibi yorumlanmaktadır (Kalaycı, 2005: 405);

- $\leq \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir,
- $0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise ölçeğin güvenilirliği düşük,
- $0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek oldukça güvenilir ve
- $0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir.

Ölçeklerin maddelerinin iç tutarlılığının ve homojenliğinin bir göstergesi olarak Cronbach Alpha katsayısı hesaplanmış, ayrıca katılımcıların boyutlar bazında verdikleri cevapların betimleyici istatistiklerinin incelenmesi uygun görülmüştür. Her bir ölçek için minimum, maksimum, ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Ölçeklere İlişkin Betimleyici İstatistikler

Ölçek Adı	N	Standart Sapma	Ortalama	Cronbach Alpha
Etki	287	,67138	4,18	,939
Destek	287	,87353	4,91	,876
Yaşam Doyumu	287	,98801	4,67	,808

Tablo 1 incelendiğinde boyutlar arasındaki ortalamaların birbirlerine yakın olduğu anlaşılmaktadır. Ortalama değerler, araştırmaya katılanların her bir boyuta karşı ne derece olumlu veya olumsuz yaklaştıklarının bir göstergesi olarak ifade edilebilir. Bu bağlamda düşük düzeyde hesaplanan ortalama değerler olumsuz bir yaklaşımı, yüksek düzeyde hesaplanan ortalama değerler ise olumlu bir yaklaşımı belirtmektedir. Bu durumda yöre halkının yavaş şehir hareketine destek olduğu yani “Uzundere’de turizmin gelişmesini destekliyorum”, “Uzundere’nin yavaş şehir olmasının bölgeye yararlı olacağını düşünüyorum”, “Uzundere’nin yavaş şehir olması için verilen uğraşın yararlı olacağını düşünüyorum” ve “Uzundere’nin yavaş şehir yolunda daha da gelişmesini arzu ediyorum” ifadelerine katıldıkları ve destekledikleri söylenebilir. Ortalamalara bakıldığında yöre halkının yaşam doyumlarının yüksek olduğunu da söylemek mümkündür. Çünkü anket katılımcılarının çoğu açıdan ideallerine yakın bir hayat sürdüklerini, hayat koşullarının mükemmel olduğunu, bugüne kadar hayatlarında istedikleri her şeye sahip olduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 1’de yer alan standart sapma değerleri gözlem değerlerinin ortalama değerlerden ne derece farklılık gösterdiği konusunda bir fikir vermektedir (Alan, 2011: 110). Tablo 1 incelendiğinde en yüksek standart sapma düzeyi olan ölçek yaşam doyumu ölçeğidir. Ölçeklerin güvenilirliğini test etmek üzere yapılan Cronbach Alpha sonuçları incelendiğinde ise yavaş şehir hareketinin etkilerine ilişkin ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0,939 yavaş şehir hareketine destek ile ilgili ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0,876 ve yaşam doyumu ölçeğinin Cronbach Alpha değeri de 0,808’dir. İstatistik uygulamalarında Cronbach Alpha değerinin 0,80’den yüksek olması kullanılan ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir. Bu durumda üç ölçek için de yüksek derecede güvenilir ölçekler olduğu ifade edilebilir.

4. Bulgular ve Tartışma

Araştırma sonuçlarına ilişkin olarak örneklemin demografik yapısını ortaya çıkarmak amacıyla tanımlayıcı istatistikler yapılmış ve yapılan analiz doğrultusunda elde edilen veriler Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Örnekleme İlişkin Demografik Bilgiler

	N	%		N	%
<i>Cinsiyet</i>			<i>Aylık Gelir</i>		
Erkek	167	58,2	1000 TL ve altı	55	19,2
Kadın	120	41,8	1001-2000 TL	53	18,5
<i>Yaş</i>			2001-3000 TL	106	36,9
18 yaş altı	4	1,4	3001-4000 TL	51	17,8
18-25	58	20,2	4001-5000 TL	14	4,9
26-35	115	40,1	5001 TL ve üzeri	8	2,8
36-45	64	22,3	<i>Meslek</i>		
46 yaş üzeri	46	16	İşsiz	10	3,5
<i>Medeni Durum</i>			Öğrenci	8	2,8
Evli	186	64,8	Memur	107	37,3
Bekâr	101	35,2	İşçi	40	13,9
			Esnaf	63	22
			Tüccar	12	4,2
			Ev Hanımı	19	6,6
			Serbest Meslek	16	5,6

		Emekli	8	2,8
		Diğer	4	1,4
		Toplam	287	100

Tablo 2 incelendiği zaman, araştırma kapsamında yer alan 287 katılımcının % 58,2 sini (n=167) erkek, % 41,8 ini ise (n=120) kadın olduğu görülmektedir. Katılımcıların % 64,8'i (n=186) evli iken, % 35,2'si ise (n= 101) bekarıdır. Katılımcıların yaş ortalamaları incelendiği zaman, % 40,1'i (26-35) yaş aralığındaki kişilerin oluşturduğu anlaşılmaktadır. Bu oranı sırasıyla; % 22,3 (36-45), % 20,2 (18-25), % 16 (40 yaş üzeri) ve son olarak %1,4 (18 yaş ve altı) oranları takip etmektedir. Bu bağlamda araştırmaya katılan yöre halkının % 60'dan fazlasının 18-35 yaş aralığında olduğu yani çoğunluğun genç nüfustan oluştuğu ifade edilebilir. Anketi katılan kişilerin aylık gelirleri incelendiği zaman % 36,9'unun 2001-3000 TL olduğu, % 37,7'sinin ise 2000 TL'ye kadar aylık gelirleri olduğu görülmektedir. Katılımcıların mesleklerine bakıldığında ise araştırmaya katılanların büyük bir çoğunluğunu (% 37,3) memurlar oluşturmaktadır. Bu oranı ise sırasıyla esnaf (% 22), işçi (% 13,9), ev hanımı (% 6,6), serbest meslek (% 5,6), tüccar (% 4,2), işsiz (% 3,5), öğrenci ve emekli (% 2,8) ve diğer meslek grubunda (% 1,4) yer alan katılımcılar takip etmektedir. Katılımcıların anket sorularına verdikleri cevaplar incelendiği zaman ortaya çıkan sonuçlar aşağıda yazıldığı gibi gerçekleşmiştir:

Genel olarak katılımcılar; yavaş şehir hareketinin istihdam olanağı getireceğini (% 79,8), yaşam standartlarının yükselmesini sağlayacağını (%77), kamu hizmetlerinin kalitesini iyileştireceğini (%72,4), yerel ekonominin canlanmasını sağlayacağını (78,1), bölge dışından gelen yatırımları artıracığını (73,9), mevcut restoranların ve hizmet kalitesinin iyileşmesini sağlayacağını (% 80,2), el sanatları, hediyelik eşya gibi ürünlere yönelik ilgiyi artıracığını (%79,1), yöresel halk oyunları, müzik, resim, heykeltiricilik gibi sanat alanlarına ilgiyi artırarak bu ürünlerin tanıtımının yapılmasını sağlayacağını (78),kültürler arası iletişimi güçlendireceği, sosyal yaşamın gelişmesini sağlayacağını (%77,1), bölgeye gelen turistlerin sayısını artıracığını (% 83,6), çevreye olumlu etkilerinin olacağını (%77,1), planlı yapılanmayı sağlayacağını (%74,9), çevreyi koruma bilincini artıracığını (%75,2), doğal kaynakların ve yeşil alanların korunmasını sağlayacağını (%72,1) ve son olarak kültürel değerlerin korunmasını (%80,9) ifade etmişlerdir. Uzundere'de yavaş şehir hareketini yöre halkının destekleyip desteklemediğini tespit edebilmek amacıyla; destek konusuna ilişkin ölçek ifadelerine verilen cevaplar incelenmiş ve katılımcıların Uzundere'de turizmin gelişmesini destekledikleri (%82,2), Uzundere'nin yavaş şehir olmasının bölgeye yararlı olacaklarını düşündükleri (% 82,2), Uzundere'nin yavaş şehir olması için verilen uğraşın yararlı olacağını düşündükleri (%81,2) ve son olarak Uzundere'nin yavaş şehir yolunda daha da gelişmesini arzu ettikleri (%81,9) tespit edilmiştir. Uzundere'de yaşayan yöre halkının yaşam doyumlarını belirlemek amacıyla ankete katılan kişilere yöneltilen ifadelerine verilen cevaplar incelenmiş ve katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (% 58,5) ideallerine yakın bir hayat sürdükleri, hayat koşullarının mükemmel olduğu (% 53,7), hayatlarından memnun oldukları (% 72,1) ve bugüne kadar istedikleri her şeye sahip oldukları (% 48,8) belirlenmiştir. Araştırmanın temel amacı doğrultusunda yavaş şehir hareketinin yaşam doyumu üzerinde olumlu etkisinin olup olmadığını belirlemek üzere çalışmanın bu aşamasında regresyon analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen değerler Tablo 3'de gösterilmektedir.

Tablo 3: Yavaş Şehir Hareketi ile Yaşam Doyumu Regresyon Analizi

Bağımlı Değişken	R	R2	Düzeltilmiş R2	Tahminin Standart Hatası	
Yavaş Şehir Hareketinin Etkileri	0,611	0,373	0,369	0,53333	
Anova	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Regresyon	48,133	2	24,067	84,610	0,000
Artıklar	80,781	284	0,284		
Toplam	128,915	286			

Tablo 3'te görüldüğü gibi çoklu regresyon modeli bir bütün olarak (F,p) her düzeyde istatistiki açıdan anlamlıdır. Yavaş şehir hareketinin etkileri yöre halkının yaşam doyumunu % 37 oranında etkilemektedir. Bu verilerden hareketle "Yavaş şehir hareketinin yaşam doyumu üzerinde etkisi vardır" şeklindeki H₁ hipotezi kabul edilmiştir. Yavaş şehir hareketi ile yaşam doyumu arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere ise korelasyon analizi yapılmış ve elde edilen sonuçlar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Yavaş Şehir Hareketi ile Yaşam Doyumu Korelasyon Analizi Sonuçları

	Faktörler	N	Ort.	St. Sapma	1	2
1	Yaşam Doyumu	287	4,15	,65543	1	
2	Yavaş Şehir Hareketi	287	4,67	,98801	,347**	1

** p < 0,01 düzeyinde anlamlı (2- uçlu)

Tablo 4'de görüldüğü üzere yavaş şehir hareketi ile yaşam doyumu arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Bu sonuç doğrultusunda, Uzundere ilçesinde yaşayan yerel halkın yavaş

şehir hareketini olumlu olarak algıladığı ve bu hareket aracılığıyla halkın yaşam kalitesi ve yaşam doyumlarının artacağını söylemek mümkündür. Bu bağlamda “Yavaş şehir hareketi ile yaşam doyumunu arasında olumlu bir ilişki vardır” şeklindeki H₂ hipotezi kabul edilmiştir.

5. Sonuç ve Öneriler

Yavaş şehir hareketi son yıllarda literatürde sıkça tartışılmaya başlayan, yerel halkın hem kültürünün hem de doğasının bozulmadığı bir şehirde, çevre kirliliğinden uzak bir şekilde yaşamalarına imkân veren ve günümüz modern şehir hayatına alternatif olarak sunulmuş bir kavramdır. Bu hareketin temelinde yerel ürünlerin tüketilmesi ve korunması ve geleneksel değerlere sahip çıkma olgusu yatmaktadır. Burada önemli olan “hızlı” kelimesinin yarattığı olumsuz etkiyi engellemektir. Çünkü modern dünyada hızın esiri olan insanlar; koşuşturma içine girmekte, küçük dükkân, bakkal veya pazardan yöresel ürünler almak yerine alışveriş için büyük alışveriş merkezlerini tercih etmekte, yeme-içme ihtiyacını hızlı hazırlanabilen hızlı yiyecek ürünleriyle karşılamaktadır. Bu bağlamda, insanların daha hızlı yemek yemesine, yediği yemeğe özen göstermemesine, yöresel yemek kültürünü unutmasına, kültürel değerlere önem vermemesine neden olmaktadır. Ayrıca, küreselleşmenin sebep olduğu hızlı yaşam insanları; trafik, çevre kirliliği, görselliği rahatsız eden bir yapılaşma, sahip olanı korumak yerine kullanma, genetiği ile oynanmış ürünler tüketme gibi birçok problemle karşı karşıya getirmiştir. Bütün bu olumsuz durumların bir sonucu olarak strese maruz kalan insanların yaşamlarından doyum elde etmemesine ve yaşam kalitesinin düşmesine neden olmuştur.

Yavaş şehir hareketi felsefesinin temeli yerelliği teşvik ederek insanların sahip olduğu potansiyeli fark etmelerini sağlamak ve bu potansiyeli gelecek nesillere ulaştırabilmek için sürdürülebilir hale getirmektir. Bu bağlamda, hızlı yaşamın sebep olduğu olumsuzlukları engellemek amacıyla ortaya çıkan yavaş yaşam, yavaş şehir ve yavaş yemek yeme gibi kavramlar insanların kaybettikleri tüm değerleri yeniden fark etmelerine yardımcı olmuştur. Bu doğrultuda yapılan bu araştırma, yavaş şehir adaylık sürecinde olan Erzurum-Uzundere ilçesinde yaşayan yerel halkın yaşam doyumlarını tespit etmeyi, yavaş şehir hareketinin etkileri hakkındaki algılarını belirlemeyi ve yavaş şehir hareketinin ne ölçüde desteklediğini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Araştırmanın örneklemini oluşturan Erzurum-Uzundere halkına anket uygulanmış ve toplamda 287 katılımcının eksiksiz bir şekilde doldurduğu anketler değerlendirmeye alınarak analize tabi tutulmuştur. Literatüre bağlı kalınarak oluşturulan 2 hipotezi test edebilmek amacıyla regresyon ve korelasyon analizleri yapılmış ve her 2 hipotezde kabul edilmiştir.

Yavaş şehir hareketinin yaşam doyumunu üzerindeki etkisini ölçebilmek için regresyon analizi yapılmış ve yavaş şehir hareketinin etkisinin yöre halkının yaşam doyumunu % 37 oranında etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda ilçenin yavaş şehir statüsüne ulaşmasıyla halkın yaşam doyumunun değişebileceği söylenebilir. Yavaş şehir hareketi ile yaşam doyumunu arasında olumlu bir ilişki olup olmadığını belirleyebilmek için ise korelasyon analizi yapılmış ve sonuç olarak Erzurum-Uzundere ilçesinde yaşayan yerel halkın yavaş şehir hareketini olumlu olarak algıladığı ve bu sonuç doğrultusunda halkın yaşam kalitesi ile yaşam doyumunun artabileceği ortaya çıkmıştır. Katılımcıların ankette yer alan ifadelere verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde ise katılımcıların tutum ve algılarının genel olarak olumlu olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda, yerel halk yavaş şehir hareketinin istihdam olanaklarını iyileştireceğine, yaşam standartlarını yükseleceğine, insanlarda çevre koruma bilincini artıracığına, bölgeye gelen turist sayısını artıracığına inanmakta ve Erzurum-Uzundere ilçesinin yavaş şehir olmasının bölgeye genel anlamda yararlı olacağını düşünerek destek olmaktadır.

Sürdürülebilir turizm yerel halkın desteğini gerektiren, yerel halka fayda sağlayan bir yaklaşım tarzı olarak kabul edilmekte ve gelecek nesillere daha yaşanabilir bir çevre bırakmaya yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda, yerel halkın desteğine ihtiyaç duyulduğu açıkça ifade edilmeli, yerel halkın turizm faaliyetleri ile ilgili alınan kararlara katılması ve turizm karar mekanizmalarında yer alması için fırsatlar yaratılmalıdır. Yerel halkın yavaş şehir hakkında bilgisini artırmak ve yavaş yaşam felsefesinin halkın tamamı tarafından anlaşılmasını sağlamak için halka belirli yöntemler aracılığıyla bilgi verilmeli ve ilçelerinin bir yavaş şehir olabileceği fikri benimsetilmelidir. Herhangi bir bölgede yaşayan yerel halkın, bölgeyi ziyaret eden turistleri kabul etmesi ve onlarla olumlu sosyal ilişkiler kurabilmesi oldukça önem arz etmektedir. Ancak, bölgedeki turizmin gelişmesi sadece yerel halka bağlı olmamakta, bunun yanı sıra yerel yönetimler, turizm işletmeleri ve sivil toplum kuruluşları da turizmin gelişmesi açısından oldukça önemli paydaşlardır. Bu bağlamda Erzurum-Uzundere ilçesinin yavaş şehir olabilmesi için sahip olması gereken kriterleri yerine getirme yoluna gidilmelidir.

Yavaş şehir hareketi unutulmaya yüz tutmuş yöresellikleri de ön plana çıkarmayı benimsemektedir. Bu nedenden dolayı, bölgenin sahip olduğu kültürel miras gün yüzüne çıkarılarak tekrar yaşatılması sağlanmalıdır. Bölgede yaşayan halka el sanatlarına yönelik kurslar verilmeli, bu kurslar geliştirilmeli ve yöresel yemekler ile doğal ürünler daha tanınır hale getirilmelidir. Ayrıca, yerel halk yöresel organik tarım

ürünlerinin üretimini ve sunumunu gerçekleştirmeli ve bu ürünlerin sürdürülebilirliğini sağlamalıdır. Bu kapsamda yerli tohum teşviği için çabalar devam ettirilmelidir.

İlçede mevcut olan mimari kalitenin artırılması, var olan yapıların daha iyi hale getirilmesi, güncel mimari yaklaşımları dışlamadan sade bir yapı içinde planlanması gerekmekte ve tüm bunlar yapılırken de halkın çıkarları mutlaka gözetilmelidir. Her ne olursa olsun yerel halkın bu tarz faaliyetlerden zarar görmemesi gerekmekte ve önceliğin her zaman yerel halka verilmesi gerekmektedir. Hatta yerel halkın da bu gelişimden pay alabilmesi için yerel halk ev pansiyonculuğuna yönlendirilmeli veya butik otel gibi küçük ölçekli işletmeler açmaları teşvik edilmelidir. Araştırma yavaş şehre adaylık sürecinde olan Erzurum-Uzundere ilçesinde gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle araştırma sonlandıktan sonra üyeliğin kabul edilip edilmeyeceği takip edilecek ve olumlu bir sonuç alındığı takdirde aynı bölgeye tekrar araştırma uygulanarak tutum ve algıları karşılaştırılacaktır.

KAYNAKÇA

- ATEŞ, Şuayp (2015), *Uzundere: Doğa, Tarih, Turizm, Kültür*, Uzundere: Uzundere Belediyesi Kültür Yayınları.
- CUTTER, Susan L. (1985), Rating Places: A Geographer's View On Quality of Life, Association of American Geographers, *Resource Publication In Geography*, Washington D.C.7, 20.
- ÇAKICI, Celil, YENİPİNAR, Uysal ve BENLİ, Sercan (2013), "Seferihisar Halkının Yavaş (Sakin) Şehir Hareketi Uygulamalarına İlişkin Tutumları ve Algıları ile Yaşam Doyumları Üzerine Bir Araştırma", *14. Ulusal Turizm Kongresi*, 05-08 Aralık, Kayseri, 798-814.
- GERAY, Cevat (1998), "Kentsel Yaşam Kalitesi ve Belediyeler", *Türk İdare Dergisi*, 421, ss 323-346.
- GÜVEN, Erdem (2011), "Yavaş Güzeldir: Yavaş Yemekten, Yavaş Medyaya Hızlı Tüketime Dair Bir Çözüm Önerisi", *Selçuk İletişim Dergisi*, Cilt: 7, Sayı: 1, ss. 113-121.
- DATUR, http://www.datur.com/wpcontent/uploads/2012/09/Tortum_Selalesi_Tanitim_Kitapcigi.pdf Erişim Tarihi: 08.02.2016
- HYBRON, D (2000), "Two Philosophical Problems in The Study of Happiness", *Journal of Happiness Studies*, Cilt:1, ss. 207-225.
- JACOBS, Jane (1992), *The Death and Life of Great American Cities*, NewYork: Vintagen Boks.
- KANGAL, Ayça (2009), *Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğinin Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi ve Türk Üniversite Öğrencilerine Uyarlanması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya: Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KARAHAN, Faris (2011), *Tortum Şelalesi, Uzundere Köylere Hizmet Götürme Birliği*, Erzurum.
- KARASAR, Niyazi (1994), *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.
- KESKİN, Enes Battal (2012), "Sürdürülebilir Kent Kavramına Farklı Bir Bakış: Yavaş Şehirler (Cittaslow)", *Paradoks Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi*, Cilt: 8, Sayı: 1, ss. 81-99.
- KNOX, Paul L. (2005), "Creating Ordinary Places: Slow Cities in a Fast World", *Journal of Urban Design*, Cilt:10, Sayı:1, ss.1-11.
- KUVAN, Yalçın ve AKAN, Perran (2005), "Residents' Attitudes Toward General and Forest-Related Impacts of Tourism: The Case of Belek, Antalya", *Tourism Management*, Cilt: 26, ss. 691-706.
- MARANS, Robert (2007), "Kentsel Yaşam Kalitesinin Ölçülmesi, Çev: Handan Dülger Türkoğlu", *Mimarlık Dergisi*, 335. <http://www.mimarlikdergisi.com>, Erişim Tarihi: 28.12.2015
- MAYER, Heike ve KNOX, Paul L. (2006), "Slow Cities: Sustainable Places in a Fast World", *Journal of Urban Affairs*, Cilt: 28, Sayı: 4, ss. 321-334.
- NILSSON, Jan Henrik, SVARD, Ann Charlotte, WIDARSSON, A. ve WIRELL, T. (2011), "'Cittaslow' Eco-Gastronomic Heritage as a Tool for Destination Development", *Current Issues in Tourism*, Cilt: 14, Sayı: 4, ss. 373-386.
- ÖZDAMAR, Kazım (2001), *Paket Programlar ve İstatistiksel Veri Analizi (Çok Değişkenli Analizler)*, (4. Baskı), Eskişehir: Kaan Yayınları.
- ÖZGEN, Özlen (2012), "Seferihisar: A Sustainable Place in a Fast World", *Milli Folklor*, Yıl 24, Sayı 95, ss.135-146.
- ÖZKAN, Hakkı Can (2011), *Bir Sürdürülebilir Kent Modeli: Yavaş Şehir Hareketi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- PARKINS, Wendy (2004), "Out of Time: Fast Subjects and Slow Living", *Time & Society*, Cilt: 13 Sayı: 2/3, ss. 363-382.
- PAVOT, William ve DIENER, Ed (1993), "Review of the Satisfaction with Life Scale", *Psychological Assessment*, Cilt: 5, Sayı: 2, ss. 164-172.
- PUTNAM, Robert (2000), *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*, Simon and Schuster Press, New York.
- RADSTROM, Susan (2011), "A Place Sustaining Framework for Local Urban Identity: an Introduction and History of Cittaslow", *Italian Journal of Planning Practice*, Cilt:1, Sayı: 1, ss. 90-113.
- RADSTROM, Susan. (2005), *An Urban Identity Movement Rooted in the Sustainable of Place: A Case Study of Slowes Cities and Their Application in Rural Matinoba*, Master of City Planning, University of Manitoba, Department of City Planning, s.90-113.
- ROSETO - Bixby Luis; Collado, Andrea; Seligson, A. Mitchell, (2005), "Social Capital, Urban Settings and Demographic Behavior in Latin America", *IUSSP XXV International Population Conference*, Tours, France.
- SELIGMAN, Martin E. P. (2007), *Gerçek Mutluluk Kalıcı Doyum Potansiyelinizi Geliştirmek İçin Yeni Olumlu Psikolojinin Kullanılması*, Ankara: HYB.
- SEZGIN, Mete ve Ünüvar Şafak (2012), *Yavaş Şehir Sürdürülebilirlik ve Şehir Planlaması Ekseninde*, Konya: Çizgi Kitabevi.
- SHIN, D. ve Johnson, D. (1978), "Avowed Happiness as an Overall Assessment of Quality of Life", *Social Indicators Research*, Cilt: 5, ss. 475-492.
- ŞAHİN, İsmail ve KUTLU, Salih Ziya (2014), "Cittaslow: Sürdürülebilir Kalkınma Ekseninde Bir Değerlendirme", *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, Cilt: 2, Sayı: 1, ss. 55-63.
- ŞAHİN, Şener (2008), *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Tükenmişlik ve Yaşam Doyumunu Düzeyleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin: Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- ŞAHİNKAYA, Serdar (2010), *Bir Yerel Kalkınma Modeli: Cittaslow ve Seferihisar Üzerine Değerlendirmeler*, http://www.bagimsizsosyalbilimciler.org/Yazilar_Uye/SahinTem10.pdf (Erişim Tarihi: 04.02.2016)
- ŞİMŞEK, Eylem (2011), *Örgütsel İletişim ve Kişilik Özelliklerinin Yaşam Doyumuna Etkileri*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- TOSUN, Elif Karakurt (2013), "Yaşam Kalitesi Ekseninde Şekillenen Alternatif Bir Kentsel Yaşam Modeli: Yavaş Kentleşme Hareketi", *Uludağ Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, XXXII, Sayı:1, ss. 215-237.
- YURTSEVEN, H. Rıdvan, KAYA, Ozan, HARMAN, Serhat (2010). *Yavaş Hareketi*, Ankara: Detay Yayıncılık.